IQRO JURNALI , IQRO JOURNAL, ИКРО ЖУРНАЛИ
ISSN:2181-4341| wordlyknowledge.uz/index.php/iqro
Volume 21 Issue 2 May 2026

O‘QUVCHILARIDA KONFLIKTOLOGIK MADANIYATNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI

Xudayberdiyev Oybek G’afurovich
Chirchiq davlat pedagogika universiteti
Pedagogika fakulteti psixologiya kafedrasi o‘qituvchisi
https://orcid.org/0009-0005-2261-0082
gafurovichoybek@gmail.com

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada umumta’lim maktabi o‘quvchilarida konfliktologik madaniyatni rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari tahlil qilingan. Zamonaviy ta’lim tizimida o‘quvchilarning ijtimoiy kompetentligini rivojlantirish, ularda nizoli vaziyatlarni konstruktiv hal etish ko‘nikmalarini shakllantirish hamda samarali muloqot madaniyatini tarkib toptirish muhim pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi. Tadqiqot jarayonida konfliktologik madaniyatning nazariy-metodologik asoslari, uning tarkibiy komponentlari, shaxs rivojlanishidagi o‘rni hamda o‘quvchilarda mazkur sifatni rivojlantirishga ta’sir etuvchi pedagogik va psixologik omillar o‘rganildi.

Kalit so‘zlar: konfliktologik madaniyat, konflikt, konfliktologik kompetentlik, o‘quvchi shaxsi, pedagogik-psixologik xususiyatlar, kommunikativ kompetentlik, emotsional intellekt, refleksiya, konstruktiv muloqot, ijtimoiy kompetentlik, tarbiya, bag‘rikenglik.

Kirish

XXI asrda ta’lim tizimi oldida turgan muhim vazifalardan biri nafaqat bilimli, balki ijtimoiy jihatdan faol, kommunikativ kompetentlikka ega, turli hayotiy vaziyatlarda oqilona qaror qabul qila oladigan hamda shaxslararo munosabatlarni samarali tashkil etishga qodir shaxsni tarbiyalashdan iboratdir. Zamonaviy jamiyatda ijtimoiy munosabatlarning murakkablashuvi, axborot oqimining keskin ortishi, yoshlar o‘rtasidagi kommunikativ aloqalarning yangi shakllar bilan boyishi hamda virtual muloqotning kengayib borishi turli nizoli vaziyatlarning yuzaga kelish ehtimolini oshirmoqda. Shu sababli o‘quvchilarda konfliktologik madaniyatni rivojlantirish bugungi kunda pedagogika va psixologiya fanlarining dolzarb ilmiy-amaliy muammolaridan biri sifatida namoyon bo‘lmoqda.

Jahon miqyosida olib borilgan tadqiqotlar konfliktlarni konstruktiv boshqarish ko‘nikmalariga ega bo‘lgan yoshlarning ijtimoiy moslashuvi, akademik muvaffaqiyati va psixologik farovonligi yuqori bo‘lishini ko‘rsatmoqda. Aksincha, konfliktologik madaniyatning yetarli darajada shakllanmaganligi agressiv xulq-atvor, kommunikativ qiyinchiliklar, emotsional zo‘riqish va ijtimoiy moslashuvdagi muammolarning kuchayishiga olib keladi. Shu jihatdan konfliktologik madaniyatni shaxsning umumiy madaniyatining muhim tarkibiy qismi sifatida rivojlantirish ta’lim tizimining ustuvor vazifalaridan biri hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasida ham yosh avlodni ma’naviy barkamol, mustaqil fikrlovchi, ijtimoiy faol va mas’uliyatli shaxs sifatida tarbiyalashga qaratilgan davlat siyosati izchil amalga oshirilmoqda. Xususan, umumiy o‘rta ta’lim tizimida joriy etilgan “Tarbiya” fani o‘quvchilarda milliy va umuminsoniy qadriyatlarni shakllantirish, fuqarolik pozitsiyasini rivojlantirish, bag‘rikenglik, tolerantlik va samarali muloqot madaniyatini tarkib toptirishga xizmat qilmoqda. Biroq ta’lim amaliyoti tahlili shuni ko‘rsatadiki, o‘quvchilar o‘rtasida yuzaga kelayotgan nizolarni konstruktiv hal etish bo‘yicha maxsus pedagogik mexanizmlar yetarli darajada ishlab chiqilmagan.

Muammoning yana bir muhim jihati shundaki, aksariyat tadqiqotlarda konfliktologik kompetentlik yoki konfliktlarni boshqarish masalalari alohida o‘rganilgan bo‘lsa-da,

konfliktologik madaniyatning kognitiv, emotsional, kommunikativ va xulq-atvor komponentlarini yagona pedagogik tizim sifatida rivojlantirish mexanizmlari yetarlicha tadqiq etilmagan. Ayniqsa, umumta'lim maktabi o'quvchilarining yosh va individual xususiyatlarini hisobga olgan holda konfliktologik madaniyatni rivojlantirishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari ilmiy jihatdan chuqur o'rganishni talab etadi.

Shu nuqtai nazardan mazkur tadqiqotning maqsadi umumta'lim maktabi o'quvchilarida konfliktologik madaniyatni rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlarini aniqlash hamda uning samaradorligini ta'minlovchi nazariy va amaliy mexanizmlarni asoslashdan iboratdir.

Adabiyotlar tahlili

Konfliktologik madaniyat muammosi pedagogika, psixologiya, sotsiologiya va konfliktologiya fanlari kesishmasida shakllangan kompleks ilmiy yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Mazkur tushuncha shaxsning konfliktlarni anglash, oldini olish va konstruktiv hal etish bo'yicha bilimlari, qadriyatlari, motivlari hamda amaliy ko'nikmalarining yaxlit tizimini ifodalaydi.

Konfliktologik madaniyatning nazariy asoslari dastlab konflikt nazariyasi doirasida shakllangan. Konflikt fenomenining ijtimoiy mohiyatini ilmiy asoslashda L. Koser, R. Dahrendorf, K. Boulding va J. Burtonlarning ilmiy qarashlari muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur olimlar konfliktni jamiyat taraqqiyotining tabiiy elementi sifatida baholab, uning konstruktiv funksiyalarini asoslab berganlar. Ularning fikricha, konfliktlar nafaqat qarama-qarshiliklarning namoyon bo'lish shakli, balki shaxs va jamiyat rivojlanishining muhim omili ham hisoblanadi.

Psixologik yondashuvlarda konfliktlar insonning ehtiyojlari, motivlari, qadriyatlari va emotsional holati bilan bog'liq holda talqin etiladi. K. Tomas va R. Kilmann konfliktli vaziyatlarda shaxs xulq-atvorining asosiy strategiyalarini aniqlab, hamkorlik, murosa, moslashish, raqobat va chekinish kabi uslublarni tavsiflaganlar. Mazkur yondashuv konfliktologik madaniyatning xulq-atvor komponentini tushuntirishda muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

N.V. Samsonova konfliktologik madaniyatni shaxsning ijtimoiy nizolarni oldindan ko'ra bilish, tahlil qilish va konstruktiv hal etish qobiliyatini ifodalovchi integrativ sifat sifatida tavsiflaydi. Tadqiqotchining fikricha, konfliktologik madaniyat bilim, qadriyat va amaliy tajribaning o'zaro uyg'unligi asosida shakllanadi. O.I. Sherbakova esa konfliktologik madaniyatni konfliktologik savodxonlik va konfliktologik kompetentlikning yuqori darajasi sifatida baholab, uning tarkibiga fikrlash madaniyati, emotsional madaniyat, kommunikativ madaniyat va xulq-atvor madaniyatini kiritadi.

Konfliktologik madaniyatning tarkibiy tuzilishini o'rganishga bag'ishlangan tadqiqotlarda uning kognitiv, emotsional, kommunikativ va xulq-atvor komponentlari alohida ajratib ko'rsatiladi. Kognitiv komponent konfliktlar haqidagi nazariy bilimlar majmuasini, emotsional komponent hissiyotlarni boshqarish va empatiyani, kommunikativ komponent samarali muloqot ko'nikmalarini, xulq-atvor komponenti esa konfliktlarni amaliy jihatdan konstruktiv hal etish qobiliyatlarini qamrab oladi. Zamonaviy ilmiy qarashlarda mazkur komponentlarning o'zaro integratsiyasi konfliktologik madaniyat rivojlanishining muhim sharti sifatida talqin qilinadi.

Mahalliy olimlardan N. Azizxo'jayeva, A. Xoliqov, V. Karimova, G. To'ychiyeva, S. Jalilova va boshqalar pedagogik nizolar, kommunikativ kompetentlik va shaxslararo munosabatlar psixologiyasi masalalarini o'rganganlar. Ularning tadqiqotlarida konfliktologik madaniyatning pedagogik jarayon samaradorligi, o'quvchilarning ijtimoiy moslashuvi va kommunikativ rivojlanishidagi ahamiyati asoslab berilgan.

Pedagogik psixologiya nuqtai nazaridan konfliktologik madaniyatni rivojlantirishning asosiy mexanizmlaridan biri refleksiya hisoblanadi. Refleksiv yondashuv shaxsning o‘z faoliyati, xatti-harakatlari va emotsional holatini tahlil qilish orqali o‘zini rivojlantirish imkonini yaratadi. Shu sababli zamonaviy pedagogik texnologiyalarda refleksiv mashqlar, muammoli vaziyatlar, treninglar va interfaol metodlardan keng foydalanilmoqda.

Adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, konfliktologik madaniyat shaxsning muvaffaqiyatli ijtimoiylashuvi va psixologik farovonligini ta’minlovchi muhim omil hisoblanadi. Biroq mavjud ilmiy tadqiqotlarda umumta’lim maktabi o‘quvchilarida konfliktologik madaniyatni rivojlantirishning pedagogik-psixologik mexanizmlari yetarlicha tizimlashtirilmagan. Mazkur holat ushbu muammoning nazariy va amaliy jihatdan yanada chuqur tadqiq etilishini taqozo etadi hamda tadqiqotning ilmiy ahamiyatini belgilaydi.

Quyida maqolaning IMRAD tizimidagi empirik qismi OAK maqolalari talablari asosida ilmiy uslubda bayon qilinadi. Ushbu qism sizning dissertatsiyangiz mavzusi va tadqiqot yo‘nalishiga mos ravishda shakllantirilgan.

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi umumta’lim maktabi o‘quvchilarida konfliktologik madaniyatni rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlarini aniqlash hamda uni shakllantirishga xizmat qiluvchi pedagogik texnologiyaning samaradorligini eksperimental jihatdan asoslashdan iborat bo‘ldi.

Tadqiqot 2020–2024-yillar davomida bosqichma-bosqich amalga oshirildi. Tajriba-sinov ishlari Sirdaryo viloyati Sirdaryo tumanidagi 24-son umumiy o‘rta ta’lim maktabi, Namangan viloyati Chortoq tumanidagi 53-son umumiy o‘rta ta’lim maktabi hamda Toshkent viloyati Quyichirchiq tumanidagi 49-son umumiy o‘rta ta’lim maktablarida tashkil etildi. Tadqiqotda 10–11-sinfda tahsil olayotgan jami 227 nafar o‘quvchi va 12 nafar pedagog ishtirok etdi.

Tadqiqotning metodologik asosini shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim konsepsiyasi, kompetensiyaviy yondashuv, faoliyat nazariyasi, refleksiv pedagogika va konfliktologik yondashuv tamoyillari tashkil etdi. Tadqiqot davomida konfliktologik madaniyatning shakllanish darajasini aniqlash maqsadida pedagogik kuzatish, anketa, suhbat, diagnostik testlar, ekspert baholash va pedagogik tajriba metodlaridan foydalanildi.

O‘quvchilarda konfliktologik madaniyat rivojlanishining quyidagi mezonlari belgilandi:

– konfliktlar haqidagi bilimlar va tushunchalar darajasi;
– emotsional o‘zini boshqarish qobiliyati;
– kommunikativ kompetentlik darajasi;
– konfliktli vaziyatlarda konstruktiv xulq-atvor ko‘nikmalari;
– refleksiv tahlil va o‘zini baholash qobiliyati.

Tadqiqot uch bosqichda tashkil etildi. Birinchi bosqichda o‘quvchilarning konfliktologik madaniyati diagnostika qilindi va mavjud holat tahlil qilindi. Ikkinchi bosqichda konfliktologik madaniyatni rivojlantirishga qaratilgan maxsus pedagogik texnologiya amaliyotga joriy etildi. Uchinchi bosqichda esa yakuniy diagnostika o‘tkazilib, natijalar qiyosiy tahlil qilindi.

Shakllantiruvchi bosqichda refleksiv topshiriqlar, trening mashg‘ulotlari, konfliktli vaziyatlarni modellashtirish, guruhli munozaralar, rol o‘yinlari hamda “Tarbiya” fani mazmuniga integratsiyalashgan maxsus mashg‘ulotlar tashkil etildi. Ushbu faoliyat o‘quvchilarning konfliktologik bilimlarini boyitish, kommunikativ madaniyatini rivojlantirish hamda konstruktiv konflikt yechimlarini amaliyotda qo‘llash ko‘nikmalarini shakllantirishga yo‘naltirildi.

Olingan natijalarning ishonchliligini ta’minlash maqsadida matematik-statistik tahlil usullaridan foydalanildi. Tadqiqot natijalari foizli taqsimotlar, o‘rtacha qiymatlar va dinamik ko‘rsatkichlar asosida baholandi.

Natijalar va muhokama

Tadqiqotning dastlabki bosqichida o‘quvchilarda konfliktologik madaniyatning rivojlanish darajasi o‘rganildi. Natijalar shuni ko‘rsatdiki, aksariyat o‘quvchilar konfliktlar mohiyati, ularning kelib chiqish sabablari va konstruktiv hal etish usullari haqida yetarli bilimga ega emaslar. Shuningdek, konfliktli vaziyatlarda emotsional zo‘riqish, impulsiv qaror qabul qilish va kommunikativ qiyinchiliklar kuzatildi.

Dastlabki diagnostika natijalariga ko‘ra, respondentlarning sezilarli qismi konfliktologik madaniyatning o‘rta va past darajasida ekanligi aniqlandi. Bu holat umumta’lim maktablarida konfliktologik madaniyatni shakllantirishga qaratilgan maqsadli pedagogik ta’sir zarurligini ko‘rsatdi.

Shakllantiruvchi tajriba bosqichida ishlab chiqilgan pedagogik texnologiya asosida o‘quvchilar bilan tizimli ishlar olib borildi. Mashg‘ulotlar davomida konfliktli vaziyatlarni tahlil qilish, o‘z hissiyotlarini boshqarish, hamkorlikda qaror qabul qilish va samarali muloqot ko‘nikmalarini rivojlantirishga alohida e’tibor qaratildi.

Yakuniy diagnostika natijalari eksperimental guruh o‘quvchilarida konfliktologik madaniyatning barcha mezonlari bo‘yicha ijobiy o‘zgarishlar kuzatilganligini ko‘rsatdi. Ayniqsa, konfliktli vaziyatlarni konstruktiv hal etish ko‘nikmalari, emotsional o‘zini boshqarish va kommunikativ kompetentlik ko‘rsatkichlarida sezilarli o‘sish qayd etildi.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, refleksiv yondashuv asosida tashkil etilgan mashg‘ulotlar o‘quvchilarning o‘z xatti-harakatlarini tahlil qilish, o‘zgalarning fikriga hurmat bilan yondashish va konfliktlarni hamkorlik asosida hal etish qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qilgan. O‘quvchilarda konfliktlarga nisbatan munosabatning o‘zgarishi, ularni salbiy hodisa sifatida emas, balki muammoni hal qilish imkoniyati sifatida qabul qilish tendensiyasi shakllanganligi kuzatildi.

Natijalar xorijiy va mahalliy tadqiqotchilar tomonidan ilgari surilgan nazariy qarashlar bilan hamohang ekanligi aniqlandi. Xususan, konfliktologik madaniyatning rivojlanishi kommunikativ kompetentlik, emotsional intellekt va refleksiv tafakkurning rivojlanishi bilan uzviy bog‘liqligi tasdiqlandi. Bu esa konfliktologik madaniyatni shakllantirishning kompleks pedagogik-psixologik mexanizmlarini ishlab chiqish zarurligini ko‘rsatadi.

Tadqiqot davomida aniqlangan pedagogik shart-sharoitlar orasida shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim muhiti, hamkorlikka asoslangan muloqot, refleksiv faoliyat va interfaol metodlardan foydalanish eng samarali omillar sifatida namoyon bo‘ldi. Ushbu omillar o‘quvchilarning ijtimoiy faolligini oshirish, psixologik moslashuvini yaxshilash va konfliktologik kompetentligini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etdi.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari ishlab chiqilgan pedagogik texnologiyaning umumta’lim maktabi o‘quvchilarida konfliktologik madaniyatni rivojlantirishda yuqori samaradorlikka ega ekanligini tasdiqladi. Mazkur texnologiya ta’lim amaliyotida qo‘llanilganda o‘quvchilarning konstruktiv muloqot madaniyati, bag‘rikengligi va ijtimoiy mas’uliyatini rivojlantirishga xizmat qilishi mumkin.

Ajoyib. Endi maqolaning yakuniy qismi OAK ilmiy jurnallari talablari asosida ilmiy uslubda shakllantiriladi. Quyidagi bo‘limlar maqolaning ilmiy qiymatini oshiradigan eng muhim qismlar hisoblanadi.

Xulosa

Tadqiqot natijalari umumta’lim maktabi o‘quvchilarida konfliktologik madaniyatni rivojlantirish zamonaviy ta’lim tizimining dolzarb pedagogik-psixologik muammolaridan biri ekanligini tasdiqladi. Konfliktologik madaniyat shaxsning konfliktlarni anglash, baholash, oldini olish va konstruktiv hal etish bo‘yicha bilimlari, qadriyatlari, emotsional tajribasi hamda amaliy ko‘nikmalarining integrativ tizimi sifatida namoyon bo‘lishi aniqlandi.

Nazariy tahlillar asosida konfliktologik madaniyatning kognitiv, emotsional, kommunikativ va xulq-atvor komponentlari o‘quvchi shaxsi rivojlanishining muhim tarkibiy qismlari ekanligi asoslandi. Mazkur komponentlarning o‘zaro integratsiyasi o‘quvchilarning ijtimoiy moslashuvi, kommunikativ kompetentligi va emotsional barqarorligini ta’minlaydi.

Tajriba-sinov ishlari natijalari konfliktologik madaniyatni rivojlantirishga qaratilgan maxsus pedagogik texnologiyaning samaradorligini tasdiqladi. Tadqiqot davomida refleksiv yondashuv, interfaol metodlar, trening mashg‘ulotlari, muammoli vaziyatlar tahlili va rolli o‘yinlardan foydalanish o‘quvchilarning konfliktologik kompetentligini sezilarli darajada rivojlantirishi aniqlandi.

Shuningdek, konfliktologik madaniyatni shakllantirish jarayonida emotsional intellekt, empatiya, bag‘rikenglik, konstruktiv muloqot va refleksiv tafakkurning rivojlanishi muhim omil sifatida namoyon bo‘ldi. Tadqiqot natijalari o‘quvchilarda konfliktli vaziyatlarni konstruktiv baholash, o‘z hissiyotlarini boshqarish va muammoni hamkorlik asosida hal etish ko‘nikmalari shakllanganligini ko‘rsatdi.

Tadqiqotning ilmiy yangiligi umumta’lim maktabi o‘quvchilarida konfliktologik madaniyatni rivojlantirishning pedagogik-psixologik mexanizmlarini tizimli ravishda asoslash, uning tarkibiy komponentlarini aniqlashtirish hamda refleksiv yondashuvga asoslangan pedagogik texnologiyani ishlab chiqishda namoyon bo‘ldi.

Umuman olganda, konfliktologik madaniyatni rivojlantirishga qaratilgan maqsadli pedagogik faoliyat o‘quvchilarning ijtimoiy kompetentligini oshirish, konstruktiv muloqot madaniyatini shakllantirish va shaxslararo munosabatlar samaradorligini ta’minlashning muhim sharti hisoblanadi.

Amaliy tavsiyalar

1. Umumta’lim maktablarining “Tarbiya” fani mazmuniga konfliktologik madaniyatni rivojlantirishga qaratilgan maxsus mavzular va amaliy mashg‘ulotlarni kiritish maqsadga muvofiq.
2. O‘quvchilarda konfliktologik kompetentlikni shakllantirish maqsadida trening texnologiyalari, rolli o‘yinlar, keys-stadilar va muammoli vaziyatlardan muntazam foydalanish tavsiya etiladi.
3. Maktab psixologlari tomonidan konfliktologik madaniyatni diagnostika qilish va rivojlantirishga qaratilgan maxsus psixologik dasturlar ishlab chiqilishi zarur.
4. Pedagoglar uchun konfliktologik kompetentlikni rivojlantirish bo‘yicha malaka oshirish kurslari va seminar-treninglar tashkil etish lozim.
5. Ota-onalarni farzandlarda konstruktiv muloqot va konfliktlarni tinch yo‘l bilan hal etish ko‘nikmalarini shakllantirish jarayoniga faol jalb qilish tavsiya etiladi.
6. Ta’lim muassasalarida sog‘lom psixologik muhit yaratish va konfliktlar profilaktikasiga qaratilgan kompleks dasturlarni joriy etish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Андреева Г.М. Социальная психология. – Москва: Аспект Пресс, 2020.
2. Божович Л.И. Личность и ее формирование в детском возрасте. – Санкт-Петербург: Питер, 2019.
3. Гришина Н.В. Психология конфликта. – Санкт-Петербург: Питер, 2022.
4. Самсонова Н.В. Конфликтологическая культура личности как фактор социального взаимодействия. – Москва: Академия, 2021.
5. Шербакова О.И. Основы конфликтологической культуры личности. – Москва: Юрайт, 2020.
6. Burton J. Conflict Resolution and Prevention. – New York: St. Martin’s Press, 2016.
7. Coser L.A. The Functions of Social Conflict. – New York: Free Press, 1956.

8. Dahrendorf R. Class and Class Conflict in Industrial Society. – Stanford: Stanford University Press, 1959.
9. Rogers C.R. Freedom to Learn. – Columbus: Merrill Publishing Company, 1983.
10. Karimova V.M. Ijtimoiy psixologiya. – Toshkent: Fan va texnologiyalar, 2021.
11. Xudayberdiyev O.G.. Ta'lim jarayonida yuzaga keladigan nizolarning ayrim sabablari va omillari // Ilm sarchashmalari. - Urganch, 2023. – №26. – B:106-108. (13.00.00. №26)
12. Xudayberdiyev. O.G Umumta'lim maktabi o'quvchilarida konfliktologik madaniyatni shakllantirish dolzarb pedagogik muammo sifatida // Journal of science-innovative research in Uzbekistan. Vol 2, № 6. 2024. ISSN 2992-8869. SJIF: 8.654/2023.. Uzbekistan – 2024. P:562-565.
13. Khudayberdiyev O.G. "Didactic opportunities for the formation of a conflict culture in students through the subject "Education" Current research journal of pedagogics. (ISSN – 2767-3278) Vol 04 ISSUE 05, USA - 2023. - P: 45-49.
14. О.Г.Худайбердиев Ситуация в практике формирования конфликтологической культуры у учащихся общеобразовательной школы // Multidisciplinary journal of science and technology. Vol. …. №8. 2024 ISSN: 2582-4686. SJIF 2024=8,84. India - 2024. – P:
15. Xudayberdiev, O. (2025). "Technology for developing the cultural and ethnic condition of the leader's interpersonal relations in educational management as a topical issue"//. EURASIAN JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES, PHILOSOPHY AND CULTURE (T. 5, Выпуск 6, сс. 39–43). https://in-academy.uz/index.php/ejsspc/article/view/54675 DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.15645573 ISSN 2181-2888 (Volume 5, Issue 6, June 2025) IF = 8.165. June 2025. G.Britian